

aal besef" getuigt zulke tegenstellingen te maken. Laat dat maar over aan socialist en communisten! Wanneer onze Vorstin op officieel bezoek zich den volke vertoont, behoort haar toilet ook tot haar majesteit en is er m.i. niet het minste bezwaar tegen, dat de pers daarvan wat vertelt. Ze is ook niet zoo dwaas, te meenen, dat dit „banen" zijn, „waarin ze de Oranje-liefde leidt". Heusch, in Wijnkoop's mond verwacht ik geen andere taal dan zulke; doch als gij zoo iets zegt, dan kijk ik verwonderd en bedroefd op, en heb geen andere verklaring dan: hij draafde wat door, doch bedoelde het niet zoo kwaad.

Toch moeten we in onzen tijd vooral in dit opzicht op onze woorden passen, nu de eerbied voor de gezaghebbers overal wordt ondermijnd; en daarom spijt het me wel zeer, dat ge deze tirade in druk liet verschijnen en haar niet bij de correctie hebt geschrapt.

Ge dacht misschien nog een vierde bezwaar te hooren, n.l. uw ironischen toon? Och neen; ik heb diezelfde kwaal te pakken en kan dat best hebben. Temeer, omdat ik duidelijk de „verborgen smart", die volgens uw vijfde artikel „achter uw woorden" trilt, heb gevoeld. Daarvan dus niets.

Nu, volgens afspraak ontvangt ge D.V. de volgende week weer een brief van mij in dit blad, en hoop ik dan, nu het meer formeel afgehandeld is, tot het meer materiele over te gaan.

Met broederlijken groet,

J. C. DE MOOR.

UIT DE SCHRIFT.

Heilige Antithese.

En Ik zal vijandschap zetten tusschen u en deze vrouw en tusschen uw zaad en tusschen haar zaad; datzelve zal u den kop vernemen en gij zult het de verzenen vermoorden.

Genesis 3:15.

Er mogen militante figuren zijn, die zich in het bestaan van de antithese, welke de menschen in tweeën deelt en dat in elke levenssfeer, verlustigen; die het zich niet kunnen voorstellen, dat zij in een wereld zonder strijd ooit zouden kunnen aarden, op den bodem van elke christenziel ligt het verlangen, dat die antithese worde opgeheven.

Van het naderend Kerstfeest gaat zulk een verrukking uit, omdat men dan voor het geestesoor de engelen hoort zingen van Hem, die onze vrede is.

Het ware Godskind kent geen antithese-wellust. Veeleer is het bestaan van zulk een antithese hem tot een gedurige smart.

En hij verwerpt zich dan ook krachtig tegen de beschuldiging, dat hij die zou hebben geschapen. Hij verdedigt zich, dat hij die vond.

Zelfs werpt hij het verwijt naar de aanklagers terug en wijst er op, hoe eens heel onze Westersche wereld christelijk was en zoo niet innerlijk, dan toch voor het niterlijke boog voor Hem, die in Bethlehem de dienstknechtsgestalte aannam. Doch hoe later het ongelooft de kribbe heeft ontwaard, met Herodes het Christuskindeke vervolgd.

Menigmaal en dan in oogenblikken van allerleerste godsvrucht, slaakt hij de Pantusverzuchting: ik wenschte wel van God, dat alle menschen waren, gelijk Ik.

En het lied is hem lief:

Och, dat aller menschen tongen
Aller engelen stem, o Heer!
Samenstemden, samen zongen
Eeuwig van Uw lof en eer!

En toch, dieper moet gij peinzen.

Naar den oorsprong der antithese moet gij terug. Hoe verandert het dan alles.

Die antithese is niet uitgedacht door menschen, die ijveren voor de eere Gods.

Niet door de geslachten der opstandelingen, die het scheppingsrecht van den Almachtige over hen ontkennen.

Maar door Godzelf.

„Ik zal vijandschap zetten."

Zoo luidde het Godswoord aan het begin der historie.

Ik!

Geweldige gedachte!

Ze doet u als nederknien onder het loover van het Verloren Paradijs.

Ik!

Ge komt van uw vermoeden terug, als zou de antithese in de menschenwereld van onheilige origine zijn.

God heeft haar in het leven geroepen.

En gij, die belijdt, dat heilig al Gods wegen zijn, moet, hoeveel ook in uw gemoedsleven er zich tegen verzet, die antithese als heilig leeren eerbiedigen.

En ze is heilig.

Zalig zelfs.

Voor uw geloof.

Maar wanneer het geloof doorwerkt, ook voor uw gevoel.

Zonder die antithese zoudt gij in synthese, in samenstelling en samenstemming hebben geleefd.

Met alle menschen, maar ook met alle duivelen. De zonde, opzichzelf verscheuring, smeedde een band en strengelde het lot van slangenzaad en vrouwenzaad ineen.

De zonde-synthese moest eindigen in den eeuwigen dood. In den pool van vuur en van sulfer.

Zoudt gij worden behouden, dan moest die synthese worden verbroken en een antithese ontstaan.

Dat deed God.

Ik zal vijandschap zetten.

Gezegd zij die antithese.

Want zij beteekent: losmaking uit den greep, des duivels! Verschooning van het verderf! Zelfstandigheid tegenover den Boozel! Zaligheid!

Zwijgen moet gij Gode, dat Hij aan de slang zaad heeft gegeven onder de menschen. Dat het vrouwenzaad niet enkel vrouwenzaad is. Dat Manninne niet alleen een moeder werd der levenden, maar ook der dooden. Dat Hij de antithese niet zuiver deed loopen tusschen duivel en mensch, maar tusschen den duivel en de kinderen van Zijn welbehagen.

Maar prijzen moet gij Gode, dat die antithese bestaat. Anders zou geen vleesch behouden worden.

Prijzen moet gij Gode, dat het Woord vleesch is geworden om die antithese uit te werken.

Daardoor schijnt Christus een tegenstrijdigheid in Persoon.

Hij is de Vredenvorst, maar ook de Tweedracht-zaaier. Want Hij is gekomen om den mensch tweedrachtig te maken tegen zijn naaste.

Hij is de Rotsteen van uw heil, maar ook de Steen des aanstoots en de Rots der ergenis.

Met Christus werd de antithese niet als woord, niet als abstrakcie, niet als daad, maar als Persoon geboren.

Aanbid dan op uw Kerstfeest Hem, als de heilige Antithese.

Maar zoo Hij ook voor u in de kribbe lag, zoo ook gij uit God geboren zijt, zal die antithese ook in uw persoon hervonden worden.

In anderen zin dan in Christus.

Christus was enkel vrouwenzaad. Het slangenzaad vond Hij tegenover Zich en buiten Zich. Want Hij kende geen zonde.

Gij zijt echter slangenzaad en vrouwenzaad tegelijk.

Slangenzaad naar den ouden mensch in u, die verdorven wordt.

Vrouwenzaad, insoover gij in Christus Jezus tot een nieuw schepsel geworden zijt.

Gij draagt de antithese binnen in u.

Daarin hebt gij te zien de vervulling der moederbelofte aan u: Ik zal vijandschap zetten.

Die antithese moge uw dagen yerellendigen, dankt uw God, dat gij ze bij uzelf waarneemt.

Ware ze afwezig, gij leeftet zonder hoop in de wereld.

Maar nu zij er is en zij u benaauwt, hebt gij in haar het teken, dat God ook aan u in het Paradijs gedacht.

Zalig is de persoonlijke ervaring der heilige antithese!

Daarmede kunt gij met wijding Kerstfeest vieren.

Daarmede kunt gij in vrede henengaan.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

De loochening der Gemeene Gratie.

IV.

In Amerika is onder de Gereformeerde broederen ernstig geschil gerezen over het leerstuk van de Gemeene Gratie.

Er zijn er, die meenen, dat deze leer onschrijftuurlijk is en daarom de Gemeene Gratie loochenen.

De stand van de kwestie wordt uiteengezet in de brochure van Ds J. K. van Baalen: „De loochening der Gemeene Gratie, Gereformeerd of Doopersch".

Ds van Baalen ziet in dit geschil een beginselstrijd tusschen Calvinisme en Anabaptisme en meent, dat in Hollandse kringen in Amerika nog maar al te veel van den Dooperschen zuurdeeg te bespeuren valt.

Om onze lezers voor te lichten, volgen we den schrijver op den voet.

We wenschen echter deze zaak geheel los te maken van de Jansen-kwestie.

Ook werpen we ons niet als scheidsrechter tusschen de Amerikaansche broeders op.

Daarom blijven hun personen buiten geding.

Zij, die in Amerika de Gemeene Gratie loochenen, zellen de uitspraken van godgeleerden als Kuyper en Bayne, in deze kwestie eenvoudig op zij en bedoeuen daarbij niet steeds het verschuldigde respect.

Voor hen in het Noachitische Verbond een verbond van particuliere genade.

Ook wordt volgens hen, het leven der wedergeboorte niet gedragen door het leven uit de schepping. Evenmin is ook het verbond der bijzondere genade aan alle zijden omringd door een algemeene genade, gelijk een kern door haar holster.

Er bestaat, zoo gaan zij verder, geen genade, dan in het bloed van Christus en in den natuurlijke mensch is er van vatbaarheid voor genade in het hart geen sprake.

Tot den natuurlijke mensch vloeden wel uitwendige zegeningen, welke voor den geloovige bestemd zijn, al, maar die zegeningen verkeerden voor hem in een vloek.

Daartegen nu brengt Ds van Baalen zijn be-

zwaren in. Hij ontdekt rationalisme in de redeneering zijner tegenstanders. Maar vooral legt hij hun ten laste een eenzijdige theologie, die alleen uitgaat van de leer der uitverkiezing.

Met de voorbeelden van Farao's dochter en de bekeering der Ninevieten op de prediking van Jona, wil hij aantoonen, dat de gaven Gods aan de onwedergeborenen, dezen niet nog goddeloos maken.

Hij meent in de loochening der Gemeene Gratie te herkennen, de dwaling van het Anabaptisme, waaraan de praktijk van de „mijding" onafscheidelijk verbonden was.

Vóór we nu op de zaak zelf ingaan nog eenige opmerkingen.

Wij zouden het bijzonder betreuren, wanneer deze kwestie een blijvende twistappel werd in onze Amerikaansche zusterkerken.

En nu is het ons volstrekt niet te doen om ons met eens anders doen te bemoeien.

Maar uit oorecht meeleven met deze kerken zouden we gaarne een raad willen geven.

Men gelieve hierin geen onbehoorlijke inmenging te zien.

Veeleer schrijve men het op rekening van onze bezorgdheid, dat, wanneer men den strijd op de aangevangen wijze doorzet, de verwijdering tusschen beide partijen al grooter zal worden en scheuring niet zal kunnen uitblijven.

Wij zijn er Gode zoo dankbaar voor, dat er ook in Amerika Gereformeerde Kerken zijn.

In vele landen treft men soms nog wel kerken van Gereformeerden oorsprong aan, maar die hun Gereformeerd karakter hebben verloochend.

Met het internationaal karakter van ons Calvinisme is het droevig gesteld.

Maar waar dan na Nederland in Amerika het Gereformeerde element het sterkst uitkomt, kan het ons niet koud laten, hoe de geschiedenis der Gereformeerde Kerken daar verloopt.

En jammer, duizendwerf jammer zou het zijn als de splijtzwaam er voortwoekerde en in plaats dat de eenheid er verhoogd werd, de verdeeldheid er grooter zou worden.

Met het oog daarop vragen we onzen broederen aan de overzij van den Oceaan, dat zij deze kwestie op de voorzichtigste wijze behandelen en niet door het vuur van hartstocht aanblazen.

Het geldt hier een misverstand.

Ook tot op zekere hoogte een verklaarbaar misverstand.

Daarover straks nader.

Laat men dan niet beginnen met op grond hiervan elkander te verketteren.

Hoe scherper wederzijds de aanval is, des te moeilijker zal het straks zijn op de verkeerde meening terug te komen.

Soms kan het noodig zijn scherp te wezen.

Een regel aan te geven, wanneer men voor scherpte niet mag terugdeinzen en waameer men haar moet toepassen, is niet doenlijk.

Dat moet men zielkundig voelen.

En nu zegt mijn zielkundig voelen mij, dat het in Amerika verkeerd gaat, wanneer men niet alles doet om deze kwestie tot de kleinste mogelijke proportiën te herleiden.

Daarvoor behoort men zich vóór alles te spannen aan persoonlijke onaangenaamheden.

Het is de ernstige toeleg van Ds van Baalen in zijn brochure geweest zich daarvan verre te houden.

Over het geheel is hem dit vrijwel gelukt.

Maar toch niet altijd.

Als hij b.v. zich verontschuldigt, dat hij niet eer tegen de loochening der Gemeene Gratie heeft gewaarschouwd, omdat hij de artikelen van hem, dien hij aanvalt, sinds lang niet meer las vanwege hun breedsprakigheid en hem ook later nog die breedsprakigheid onder den neus duwt, dan loomt hij zich niet genoeg in.

In dit verband aan zulk een scribenten-ondeugd te herinneren zet in negen van de tien gevallen kwaad bloed.

Ook wanneer hij Jona den geestelijken voorvader noemt van het tweetal predikanten, die hij bestrijdt, gaat hij buiten de schreef.

Zoo iets kan beter in de pen gehouden.

Ik geloof, dat Ds van Baalen dit ook wel zal toestemmen.

Maar nu nog iets.

Hij legt bedoelde twee predikanten-anabaptisme ten laste.

Dat is op zichzelf een zware beschuldiging.

Mij dunkt een te zware.

Laat men elkander toch niet zoo spoedig bij de ketters indeelen.

Men kan in zulk een geval zeggen: het ligt op de Doopersche lijn, of: wanneer men konsekvent wil zijn, moet men op den duur bij het anabaptisme uitkomen.

Dan geeft men beter de werkelijkheid weer.

Men is niet zoo hard in zijn oordeel en tevens meer waar.

Want de inkonsekventie speelt bij hen, die de leer van de Gemeene Gratie loochenen, een groote rol.

Die inkonsekventie bewaart hen er voor naar de anabaptistische dwaling af te zakken.

Met die inkonsekventie moet rekening gehouden en die moet worden aangewezen.

Dan staat men sterker.

En men
men verant
Ook dit
De leer
Bayne en
Vóór die
een eigen
Dat nu d

hij de Ger
stuitte, laa
ken wat or
lande sluin
Er was
Gereformee

Dat dit
formeerden
zoo nauw
Dat men
denkbeeld
gangers ve
de hand.

Nu heeft
Hij rakte
zelf vertro
Maar nu
anderen zo
En om h
een zekere
Daarom
gebruikt
De rui
zaam.

Men over
Zulke ge
En het i
mag doen
te leggen.

— Genoeg

In den
weer over
is een eig
dienaren: t
Gelukkig
het niet te
twistvuur

Wij had
te wijzen
opleiding b
boven uiter
Over die
we niet.

Zeker, z
Maar dat
Als we
hoogleerare
samenwerk
een dubbel
peljke taal

Was er u
den we di
Dit voor
voor ons n
theologische
En als n
deze toets
dan kunner
dat het vri

Daarover
Maar we
minst van
Onlangs
verkondigd
(om het een
gemengde
worden.

Tot op
Maar me
Dat Dr
van het w
en daarin
formeerde
den voorbi

Hier kom
waaronder
Doleantie v
Hieromtr
te s-Grave
„Zoe be
talen der
woorden al
ten een
ten elf
slotverklari
Leeuwarder

„En eir
leeraars
nodelen
dat de k
inrichti
ren te k
geleerde
Altoos v
verklaring
van vrije
verandering
van kerke
Woords; e
den eisch